

Bryssel den 7 juni 2024
(OR. en)

10793/24

SOC 432
EMPL 250
ECOFIN 652
EDUC 203

NOT

från:	Sysselsättningskommittén
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Ärende:	Genomförande av rekommendationen om långtidsarbetslösas återinträde på arbetsmarknaden: sysselsättningskommitténs huvudbudskap – <i>Godkännande</i>

För delegationerna bifogas sysselsättningskommitténs huvudbudskap om genomförandet av rådets rekommendation av den 15 februari 2016 om långtidsarbetslösas återinträde på arbetsmarknaden (EUT C 67, 20.2.2016, s. 1) som ska godkännas av rådet (sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor) vid mötet den 20 juni 2024.

Bilaga 1: Landsspecifika slutsatser återfinns i ADD 1 till dok. 10793/24.

Bilaga 2: Datainsamling för övervakning av rekommendationen om långtidsarbetslösa: de fullständiga resultaten för 2022 återfinns i ADD 2 till dok. 10793/24.

Bilaga 3: Sammanfattningar av faktabladen om medlemsstaterna återfinns i ADD 3 till dok. 10793/24.

**Översyn från sysselsättningskommittén om genomförandet av
rådets rekommendation om långtidsarbetslösas
återinträde på arbetsmarknaden**

Sysselsättningskommitténs huvudbudskap till rådet

1. INLEDNING

Sysselsättningskommittén har fått i uppdrag att övervaka de framsteg som gjorts i **genomförandet av rådets rekommendation om långtidsarbetslösas återinträde på arbetsmarknaden**. Sedan 2016 har rådet (sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor) efter varje översyn ställt sig bakom en rad huvudbudskap från sysselsättningskommittén på grundval av dess övervakning av denna rådsrekommendation. I oktober 2022 var sysselsättningskommitténs huvudbudskap främst inriktat på medlemsstaternas framsteg och diskuterade dessutom tillhandahållande av utbildning för långtidsarbetslösa, och utforskade tre viktiga aspekter: täckning, finansiering och styrning.

Den femte översynen av genomförandet av rådets rekommendation ägde rum den 11–12 april 2024 i Bryssel och utfördes av sysselsättningskommitténs politiska analysgrupp (EMCO PAG). Förutom att diskutera i vilken utsträckning medlemsstaterna har beaktat riktlinjerna i rådets rekommendation, undersöktes i 2024 års översyn de framsteg som medlemsstaterna gjort när det gäller att **utveckla/aktivera partnerskap med arbetsgivare och andra relevanta aktörer/berörda parter på lokal nivå** för att underlätta långtidsarbetslösas återinträde på arbetsmarknaden.

Före översynen **fyllde medlemsstaterna i ett frågeformulär för självbedömning i syfte att bedöma genomförandenivån för rådets rekommendation** med fokus på fyra viktiga områden för åtgärder: a) registrering av långtidsarbetslösa, b) samordning genom en enda kontaktpunkt, c) genomförande av avtal om återinträde på arbetsmarknaden, och d) berörda parter deltagande, med särskild **inriktning på partnerskap**.

De nuvarande huvudbudskapen bygger på resultaten av denna översyn, med landsspecifika slutsatser, resultat av datainsamling och sammanfattningar av faktabladen om medlemsstaterna i bilagorna. Dessutom bifogas även resultaten per medlemsstat från datainsamlingen från 2023 med en sammanfattning av de viktigaste resultaten på EU-nivå.

2. FRAMSTEG SOM GJORTS HITTILLS

Efter en ökning 2021 fortsatte antalet långtidsarbetslösa i EU att minska och uppgick till mindre än 5 miljoner 2022, och andelen långtidsarbetslösa har mer än halverats sedan den senaste toppnoteringen 2013 (från 5,3 % till 2,3 %). Andelen långtidsarbetslösa i den totala arbetslösheten har också minskat till 43,5 %, nästan 6 procentenheter mindre än 2013.

A. REGISTRERING

Efter covid-19-pandemin har medlemsstaterna i allt högre grad betonat digitaliseringen av tjänster (onlineregistrering, onlinestöd osv.). De utmaningar som långtidsarbetslösa ställs inför när det gäller tillgången till e-tjänster – särskilt personer med lägre IKT-kompetens – kvarstår dock. Den offentliga arbetsförmedlingen rekommenderar därför fortfarande personlig interaktion, som är effektivare för långtidsarbetslösa.

Många medlemsstater har genomfört utåtriktade åtgärder för att främja registrering av inaktiva vuxna (inledande registrering via flera kanaler, såsom e-tjänster, personlig interaktion, telefon och sociala medier, har till och med utvidgats ytterligare i de flesta medlemsstater efter covid-19-pandemin). Utmaningar kvarstår dock för medlemsstater med stora regionala skillnader.

Trots de kraftfulla incitament som införts av de flesta medlemsstater släpar den samtidiga registreringen till arbetslöshetstjänster vid arbetsförmedlingar och sociala tjänster fortfarande efter. Ett effektivt genomförande av samtidig registrering skulle kunna underlätta identifieringen av de mest kritiska situationerna och de fall som ska behandlas. Positivt är att medlemsstaterna i allt högre grad genomför bestämmelser för att motverka avregistrering när arbetslöshetsförmåner och sociala förmåner är uttömda.

B. EN ENDA KONTAKTPUNKT

Identifieringen av en enda kontaktpunkt för varje mottagare av avtal om återinträde på arbetsmarknaden genomförs i stor utsträckning i medlemsstaterna, liksom tilldelningen av en handläggare till varje långtidsarbetslös person. Kontaktpunkternas kapacitet att samla in individuell information till stöd för den individuella bedömningen av alla arbetssökande har ökat i många medlemsstater.

Digitaliseringen av tjänster för arbetslösa har också ökat. Det har dock konstaterats att information och datadelning saknas, vilket utgör ett hinder för framsteg och kvalitet avseende tjänsterna. Förbättringen av samordningen mellan centrala och lokala offentliga arbetsförmedlingar och kommuner bör stärkas, liksom mekanismerna för överföring/utbyte mellan tjänsteleverantörer av relevant information om lediga platser, utbildningsmöjligheter och tjänster som är tillgängliga för varje långtidsarbetslös person. Många medlemsstater har fortfarande problem med att inrätta system för lämpligt utbyte och adekvat överföring av information samtidigt som efterlevnaden av den allmänna dataskyddsförordningen säkerställs.

C. AVTAL OM ÅTERINTRÄDE PÅ ARBETSMARKNADEN

Avtal om återinträde på arbetsmarknaden, eller motsvarande, har genomförts i de flesta medlemsstater sedan 2018 men håller alltjämt på att förbättras ytterligare.

Det har gjorts förbättringar när det gäller uppföljningen av individuella bedömningar, med vägledning och information om erbjudanden om och stöd till anställning, samt regelbunden övervakning och uppdatering av avtalen om återinträde på arbetsmarknaden och arrangemang som möjliggör en regelbunden översyn av de arbetssökandes framsteg mot återinträde.

Utbytet av information om långtidsarbetslösa mellan de organisationer som deltar i avtalen om återinträde på arbetsmarknaden är dock fortfarande relativt litet, särskilt mellan offentliga och privata partner.

D. BERÖRDA PARTERS DELTAGANDE

Samarbetet mellan olika berörda parter (t.ex. utbildningsministerier, arbetsmarknadsministerier och offentliga arbetsförmedlingar samt psykologer, socialarbetare och mentorer) har gått framåt, med utvecklingen av tjänster riktade till arbetsgivare, men sektorsövergripande arbete med alla lokala aktörer, däribland lokala arbetsgivare, förvaltningar och det civila samhället, fortsätter att utgöra en utmaning och utförs för närvarande endast i en handfull medlemsstater.

Nätverksarbete med berörda parter, bildande av partnerskap och medverkan av arbetsgivare, sociala myndigheter och organisationer i det civila samhället är avgörande för att säkerställa en effektiv återintegrering av långtidsarbetslösa på arbetsmarknaden och för att förebygga långtidsarbetslöshet. Dessa partnerskap är nödvändiga på både nationell och lokal nivå, även om utmaningar ofta uppstår på grund av de olika berörda parternas skilda intressen. De berörda parternas deltagande i och inrättande av partnerskap på lokal nivå varierar mellan medlemsstaterna.

Partnerskapen spelar en avgörande roll när det gäller att ta itu med de hinder som vissa personer möter när de försöker att varaktigt ta sig tillbaka till arbetsmarknaden. I flera länder bör de offentliga arbetsförmedlingarna stärka arbetsgivarnas deltagande i dessa processer. Många medlemsstater erkänner vikten av nätverksarbete men har svårigheter med de offentliga arbetsförmedlingarnas kapacitet på lokal nivå när det gäller att på ett effektivt sätt engagera alla nödvändiga aktörer.

E. DATAINSAMLING

Resultaten av den senaste insamlingen av data om långtidsarbetslösa visar på mycket begränsade framsteg i genomförandet av rådets rekommendation. Fortfarande är det endast hälften av medlemsstaterna som uppfyller rekommendationens första mål genom att tillhandahålla ett avtal om återinträde på arbetsmarknaden eller motsvarande för minst 95 % av de långtidsarbetslösa som varit registrerade som arbetslösa i minst 18 månader.

Insamlingen av data om långtidsarbetslösa visar också att andelen övergår till sysselsättning är lägre än föregående år för alla utom två medlemsstater, och i år har endast 14 medlemsstater kunnat tillhandahålla data om uppföljningssituationer för långtidsarbetslösa som frånträder avtal om återinträde på arbetsmarknaden.

Dessa uppföljningsdata bekräftar dock också tidigare uppgifter som visar att den grupp medlemsstater som tillhandahåller individuella handlingsplaner med ingående bedömningar uppnår betydligt bättre resultat jämfört med den grupp som tillhandahåller riktiga avtal om återinträde på arbetsmarknaden, och i synnerhet jämfört med den grupp som tillhandahåller regelbundna individuella handlingsplaner, vilket tyder på att individuell rådgivning är avgörande när det gäller återinträde på arbetsmarknaden för långtidsarbetslösa.

3. SLUTSATSER

Trots att långtidsarbetslösheten minskar är den fortfarande ett genomgripande problem i vissa medlemsstater, vilket ökar risken för sjunkande kompetens, social utestängning och fattigdom. Eftersom långtidsarbetslösheten ofta drabbar personer i de mest utsatta situationerna och från de underrepresenterade grupperna på arbetsmarknaden bidrar arbetet för att motverka den också till att bekämpa ojämlikhet och stärka den sociala sammanhållningen i EU. **I detta sammanhang har medlemsstaterna upprätthållit sitt politiska åtagande att genomföra rekommendationen om långtidsarbetslösas återinträde på arbetsmarknaden. Även om en viss gemensam utveckling är tydlig, varierar genomförandenivån fortfarande mellan medlemsstaterna, och deras självbedömning har visat att framstegen med att genomföra rådets rekommendation har avtagit under de senaste åren.** Med tanke på de nuvarande utmaningarna bör man betona vikten av att förse långtidsarbetslösa med färdigheter som är lämpliga för att de ska kunna komma ut på arbetsmarknaden. Ett tidigt och lägligt stöd, som en del av en mer allmän förebyggande strategi, är också avgörande för att undvika långtidsarbetslöshet. Resultaten av översynen stöder alltså vikten av en aktiv arbetsmarknadspolitik i syfte att hjälpa långtidsarbetslösa personer till ett framgångsrikt återinträde på arbetsmarknaden. Med tanke på den nuvarande bristen på arbetskraft och kompetens i alla medlemsstater är det också viktigt att ge personer i de mest utsatta situationerna och de underrepresenterade grupperna möjlighet att komma ut på arbetsmarknaden på ett framgångsrikt sätt genom att säkerställa att de kan dra nytta av sysselsättnings- och utbildningsmöjligheter av god kvalitet samt riktade anställningsbidrag.

Det finns ett behov av att förbättra systemen för övervakning och utvärdering av politiken för långtidsarbetslösas återinträde på arbetsmarknaden. Många aktiveringsprogram för långtidsarbetslösa har införts, men i vissa fall kan programmens effektivitet bedömas först i ett senare skede.

Bilaga 1. *2024 EMCO PAG LTU Country-Specific Conclusions*

Bilaga 2. *Data collection for monitoring the LTU Recommendation 2023 – full results*

Bilaga 3. *EU Member States fiches 2023 – executive summaries*